

Nr 26.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141 s. 35) om emeritilöner för präster; given Stockholms slott den 4 januari 1927.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollen över ekle-siastikärenden för den 23 september 1926 och den 4 januari 1927 samt av kyrkomötets skrivelse den 3 november 1926, nr 35, i anledning av dels Kungl. Maj:ts förslag till lag om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141 s. 35) om emeritilöner för präster, dels ock två i ämnet väckta motioner, vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att för dess del antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141 s. 35) om emeritilöner för präster.

GUSTAF.

N. J. F. Almkvist.

FÖRSLAG

till

**Lag om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910
(nr 141 s. 35) om emeritilöner för präster.**

Härigenom förordnas att 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 om emeritilöner för präster skola hava följande ändrade lydelse:

2 §.

Emeritilön delas i grundbelopp och fyllnadsbelopp.

Grundbeloppet skall för ordinarie tjänst innehavare motsvara åttio procent av hans lön, beräknad till det belopp, vartill densamma bestämts vid löne-reglering, fastställd på grund av lagen om reglering av prästerskapets av-löning, eller, om sådan löne-reglering med avseende å tjänst innehavaren icke vunnit tillämpning, till det belopp, efter vilket avgift till prästerskapets änke- och pupillkassa senast utgått. Ej må dylikt grundbelopp understiga tretusentvåhundra kronor för kyrkoherde och tvåtusen kronor för kommi-nister, ej heller överstiga fyratusenfemhundra kronor; och skall, där grund-beloppet vid uträkning efter ovan angivna grund ej uppgår till jämnt tiotal kronor, detsamma höjas till närmast högre tiotal.

För extraordinarie präst skall grundbeloppet utgöra ettusenfemhundra kronor.

Fyllnadsbeloppet skall utgöra för ordinarie tjänst innehavare det belopp, som framgår av bifogade tab. A, och för extraordinarie präst fyrahundra-tjugutvå kronor.

3 §.

Med iakttagande därav, att kyrkofonden eljest åliggande utgifter skola i främsta rummet bestridas samt att icke något år mer än femhundra-sjuttio-tusen kronor må användas till emeritilöner, bestämmer Konungen, huru tillgängliga medel skola, med hänsyn till olika klasser av tjänst innehavare, uppdelas i lämpligt antal emeritilöner.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1927.

Utdrag ur protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 september 1926.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, HELLSTRÖM, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG.

Lag om ändrad lydelse av §§ 2 och 3 i lagen den 9 december 1910 (nr 141 s. 35) om emeritilöner för präster.

Departementschefen, statsrådet Almkvist anför härefter.

2 och 3 §§ i lagen om emeritilöner för präster hava för närvarande följande lydelse:

2 §. För ordinarie tjänst innehavare skall emeritilön motsvara åttio procent av hans lön, beräknad till det belopp, vartill densamma bestämts vid lönereglering, fastställd på grund av lagen om reglering av prästerskapets avlöning, eller, om sådan lönereglering med avseende å tjänst innehavaren icke vunnit tillämpning, till det belopp, efter vilket avgift till prästerskapets änke- och pupillkassa senast utgått. Ej må dylik emeritilön understiga tretusentvåhundra kronor för kyrkoherde och tvåtusen kronor för komminister, ej heller överstiga fyratusenfemhundra kronor; och skall, där vid uträkning efter ovan angivna grund emeritilönen ej uppgår till jämnt tiotal kronor, densamma höjas till närmast högre tiotal. För extraordinarie präst skall emeritilön utgöra ettusenfemhundra kronor.

3 §. Med iakttagande därav att kyrkofonden eljest åliggande utgifter skola i främsta rummet bestridas samt att icke något år mer än femhundra-tusen kronor må användas till emeritilöner, bestämmer Konungen, huru tillgängliga medel skola, med hänsyn till olika klasser av tjänst innehavare, uppdelas i lämpligt antal emeritilöner.

Innehavarna av prästerliga emeritilöner hava i likhet med övriga präster åtnjutit dyrtidstillägg.

De grundläggande stadgandena härom finnas intagna i den efter riksdagens och kyrkomötets hörande utfärdade lagen den 30 augusti 1918 (nr 724) angående krigstidsunderstöd åt präster i nyreglerade pastorat samt åt vissa extra ordinarie präster och innehavare av prästerliga emeritilöner.

Angående sättet för gäldandet av krigstidsunderstödet föreskrives i lagen, att detsamma skall åt innehavare av prästerlig emeritilön i sin helhet gäldas ur kyrkofonden.

I lagen meddelas vidare, bland annat, den bestämmelsen, att kyrkofonden ej får för något år i vidsträcktare mån tagas i anspråk för gäldande av krigstidsunderstöd än som motsvarar fondens återstående överskott för närmast föregående kalenderår, sedan samtliga fonden eljest åliggande utgifter blivit bestridda.

Genom lag den 22 april 1921 (nr 192) har ett tillägg till denna bestämmelse gjorts av innehåll, att, därest med iakttagande av angivna begränsning skäligen krigstidsunderstöd icke kan beredas prästerskapet, då må, där särskilda skäl föreligga, för ändamålet användas jämväl ytterligare belopp, icke överstigande den kapitalökning, fonden intill närmast föregående kalenderår vunnit efter den 31 december 1918.

Till *innehavarna av prästerliga emeritilöner* utgick under ecklesiastikåren 1922--1926 dyrtidstillägget med dels ett belopp, bestämt i förhållande till ett för varje kvartal gällande grundtal, *procentuellt tillägg*, dels *barntillägg*, dels ock ett för varje kvartal lika belopp, *fast tillägg*. Det procentuella tillägget beräknades med ledning av det tal, som ansågs motsvara den efter ingången av augusti månad 1914 inträdda levnadskostnadsökningen och utgick i förhållande till ett för kvartal beräknat tilläggsunderlag samt efter ett procenttal, motsvarande hälften av talet för levnadskostnadsökningen och i förekommande fall avjämnat till närmast lägre hela tal. Tilläggsunderlaget utgjordes i fråga om emeritilön för kyrkoherde och komminister av den på kvartalet belöpande delen av emeritilönen samt i fråga om emeritilön till extraordinarie präst av ett belopp av 450 kronor för kvartal. Barntillägget utgick till innehavare av emeritilön, vilken vid ecklesiastikårets ingång på grund av försörjningsplikt underhöll barn under 16 år, med 15 kronor för kvartal och varje sålunda underhållet barn, dock med iakttagande av viss begränsning. Det fasta tillägget avsåg att giva innehavarna av de lägsta emeritilönerna en förhöjning i dyrtidstillägget, som motsvarade det till vissa av statens pensionärer utgående pensionstillägget jämte därå belöpande dyrtidstillägg.

Jämlikt 3 § lagen om krigstidsunderstöd den 30 augusti 1918 skola de grunder, som gälla för krigstidstillägg eller annat dylikt understöd åt statens pensionärer, äga motsvarande tillämpning i fråga om krigstidstillägg åt prästerliga emeriti.

För att i möjligaste mån jämställa de sistnämnda med pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst i motsvarande pensionsläge hade man, enligt vad förut nämnts, tilldelat innehavarna av emeritilöner under en viss storlek, förutom dyrtidstillägg och barntillägg, jämväl ett s. k. fast tillägg, så avpassat att det motsvarade statspensionärernas pensionstillägg med därå belöpande dyrtidstillägg.

Genom denna anordning voro innehavarna av prästerliga emeritilöner i avseende å dyrtidstillägg likställda med statens f. d. befattningshavare med icke reglerade pensioner, till vilka senare dyrtidstillägget utgick efter en högre procent än till f. d. befattningshavare med nyreglerade pensioner. Enligt kungörelse den 18 juni 1925 (nr 275), utfärdad i överensstämmelse med riksdagens beslut, försvann denna skillnad i dyrtidstilläggens belopp för statens pensionärer från och med budgetåret 1925—1926: pensionerade f. d. statstjänstemän m. fl. erhöilo därefter dyrtidstillägg efter reducerade grunder

enligt de för pensionärer med reglerade pensioner gällande bestämmelser. I samband därmed undergingo de icke reglerade pensionerna, fränsett de ytterligare förmåner, som skulle tillkomma vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst, viss förhöjning, motsvarande minskningen i dyrtidstillägget. För att samma bestämmelser rörande dyrtidstillägg, som numera gälla för f. d. befattningshavare i statens tjänst, skola bliva gällande för innehavarna av emeritilöner, skulle dessa löner behöva höjas på samma sätt.

I skrivelse den 25 januari 1926 anmodade därför dåvarande statsrådet och t. f. chefen för ecklesiastikdepartementet kammarkollegiet och statskontoret att gemensamt verkställa och till Kungl. Maj:t inkomma med utredning jämte därav föranledda förslag till ändrade författningsbestämmelser, *dels* skyndsammast i fråga om sådan förändring av grunderna för utgående av dyrtidstillägg till innehavare av prästerliga emeritilöner, att det procentuella tillägget för ecklesiastikåret 1926—1927 kunde utgå enligt de i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 275) stadgade grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, *dels ock* före den 1 juni 1926 i fråga om sådan förhöjning för tiden efter nämnda ecklesiastikår av de i lagen den 9 december 1910 bestämda emeritilöner för präster, som erfordrades för att dyrtidstillägg till innehavare av dylik emeritilön skulle kunna utgå i huvudsaklig överensstämmelse med de för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer gällande grunder.

Med anledning härav yttrade sig ämbetsverken i utlåtande den 6 februari 1926 angående den förra av de i statsrådets ovannämnda skrivelse berörda frågorna och anförde därvid följande:

Det fasta tillägget utgör för innehavare av emeritilön för extra ordinarie prästman 40 kronor för kvartal samt för innehavare av emeritilön för ordinarie prästman, där emeritilönen icke uppgår till 2,560 kronor för år, 20 kronor för kvartal, dock att för innehavare av emeritilön, som överskjuter 2,500 kronor men icke uppgår till 2,560 kronor för år, emeritilönen jämte det fasta och det procentuella tillägget icke må tillhopa överstiga det belopp, som i emeritilön och procentuellt tillägg sammanlagt tillkommer innehavare av emeritilön å 2,560 kronor för år. Till innehavare av emeritilön å 2,560 kronor för år eller däröver utgår icke fast dyrtidstillägg. Det fasta tillägget motsvaras av det innehavarna av de lägsta statspensionerna år 1922 tillerkända s. k. pensionstillägget jämte därå belöpande dyrtidstillägg. Enligt kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) skulle nämligen till pensionerad f. d. befattningshavare i statens tjänst utgå pensionstillägg med, såvitt nu är fråga, 120 kronor för år å pensioner till belopp av 1,500 kronor och 60 kronor å pensioner till belopp av 2,000 kronor och därutöver, dock att pension och tillägg ej fick tillhopa överstiga 2,560 kronor. Även å pensions-tillägget skulle dyrtidstillägg beräknas. Då någon förhöjning av emeritilönen, motsvarande det statspensionären tillerkända pensionstillägget, icke med hänsyn till bestämmelserna i emeritilönelagen kunde vidtagas utan kyrkomötets hörande, måste nämligen, för att innehavare av de lägsta emeritilönerna icke skulle komma i sämre ställning än statspensionärer med mot-

svarande pensioner, dyrtidstillägget för prästman höjas med ett fixt belopp motsvarande pensionstillägget jämte därå belöpande dyrtidstillägg. Vid bestämmande av det fasta tillägget för extra ordinarie prästman har emellertid — som det vill synas oavsiktligt — denne blivit i förhållande till statspensionär med samma pensionsbelopp överkompenserad med ett belopp av 40 kronor årligen, beroende därpå att det icke uppmärksammats, att en statspensionär med 1,500 kronor årlig pension jämte därå belöpande pensionstillägg å 120 kronor, med hänsyn till bestämmelserna om tilläggsunderlag, i dyrtidstillägg icke åtnjöt högre belopp än vad en extra ordinarie prästman uppbär i procentuellt tillägg. Det i den sistnämndes fasta tillägg ingående belopp av 40 kronor, som skulle motsvara dyrtidstillägg å berörda pensionstillägg, är således en förmån, vartill någon motsvarighet icke finnes för statspensionären.

Den som kompensation för minskat dyrtidstillägg av 1925 års riksdag vidtagna förhöjningen i de icke reglerade pensionerna — förhöjning I — har så avpassats att vid tillämpning av de för nyreglerade pensioner gällande dyrtidstilläggsgrunderna innehavarna av äldre pensioner komma i åtnjutande av pensions- och dyrtidstilläggsförmåner av i huvudsak oförändrad storlek, eller, såsom det också uttryckts, pensionsförhöjningen har åstadkommit på det sätt, att det belopp uträknats, varmed dåvarande pension skulle ökas för att vid beräkning av dyrtidstillägg därå med tillämpning av de reducerade grunderna sammanlagda förmånen skulle motsvara vad som skulle hava utgått, om å pensionen dyrtidstillägg beräknats enligt de dittills gällande förmånligare grunderna. Vid dessa beräkningar, för vilka finnes redogjort i proposition nr 198 till 1925 års riksdag, har man utgått från det för sista kvartalet av år 1924 gällande tal för levnadskostnadsökningen eller 74.

För underlättande av uträkningen av pensionerna har i den författning — kungörelsen den 18 juni 1925, nr 280 — vari bestämmelser om sagda pensionsförhöjning meddelats, fogats en tabell utvisande för varje tiotal kronor av pensionsbeloppen, inberäknat i förekommande fall 1922 års pensions-tillägg, därå belöpande pensionsförhöjning I. I anslutning därtill har i § 3 av kungörelsen stadgats: Som kompensation för minskning i förmån till följd av förändrade grunder för bestämmande av dyrtidstillägg förhöjes pensionen med belopp, som framgår av den i bifogade tabell meddelade uträkning (förhöjning I); skolandet i fall, där pensionens belopp icke slutar å helt tiotal kronor, förhöjningen beräknas å ett pensionsbelopp avjämnat till närmast lägre hela tiotal kronor.

Å sagda pensionsförhöjning utgår dyrtidstillägg liksom å 1922 års pensionstillägg.

Då det nu gäller att anpassa de för dyrtidstillägg åt statspensionärer gällande grunder å det till innehavare av prästerliga emeritilöner utgående s. k. procentuella dyrtidstillägget, läser med hänsyn till förut anförda hinder för emeritilönens förhöjning och då någon minskning i utgående förmåner givetvis icke bör ifrågakomma, annan utväg icke stå öppen än att tillskapa ett fixt dyrtidstillägg så avpassat att emeritilönen med därå belöpande procentuellt dyrtidstillägg enligt nu gällande grunder ävensom i förekommande fall fast dyrtidstillägg kommer att motsvaras av emeritilönen, nu utgående fasta tillägg, det nya fasta tillägget jämte procentuellt dyrtidstillägg beräknat i enlighet med de nya (reducerade) för statspensionärerna gällande grunderna.

Med hänsyn till den i § 3 lagen den 30 augusti 1918 (nr 724) meddelade bestämmelsen, att krigstidstillägg åt bland andra innehavare av prä-

sterliga emeritilöner skall utgå efter samma grunder, som äro eller varda fastställda för krigstidstillägg eller annat dylikt understöd åt f. d. befattningshavare i statens tjänst, synas bestämmelserna om grunderna för dyrtidstilläggets utgående beträffande de prästerliga emeriti böra såvitt möjligt överensstämma med de för statspensionärernas tilläggsförmåner gällande stadganden. Det fasta dyrtidstillägget till emeriti synes därför böra direkt motsvara 1922 års pensionstillägg utan därå belöpande dyrtidstillägg och 1925 års pensionsförhöjning I, samt det procentuella tillägget beräknas på ett tilläggsunderlag motsvarande emeritilönen och det fasta tillägget. Genom en sådan anordning förmedlas också på ett smidigare sätt övergången till den i utsikt ställda förhöjningen i själva emeritilönen, varom förslag framdeles kommer att av kammarkollegiet och statskontoret avgivas, och denna omständighet talar enligt ämbetsverkens förmenande kraftigt för frågans ordnande på detta sätt. En med tillämpning av dessa grunder verkställd uträkning utvisar, att med ett grundtal av 74 sammanlagda beloppen av dyrtidstilläggen bliva praktiskt taget enahanda som de nu utgående med undantag för innehavare av emeritilön å 1,500 kronor, vilka på grund av förut berörda förhållande skulle vid tillämpning av de för statspensionärer gällande principer erhålla 40 kronor årligen mindre i dyrtidstillägg än vad de hittills åtnjutit. Då emellertid någon minskning i hittills utgående förmåner icke synes böra äga rum, torde för nämnda emeriti det fasta tillägget böra höjas med ett belopp motsvarande 40 kronor efter avdrag av därå belöpande dyrtidstillägg enligt de reducerade grunderna eller sålunda med ett belopp av 33 kronor.

I överensstämmelse med vad som ägt rum beträffande pensionsförhöjningen åt statspensionärerna synes i den nya kungörelsen om dyrtidstillägg åt prästerliga emeriti böra intagas en tabell, utvisande för varje tiotal kronor av emeritilönebeloppen för de förutvarande ordinarie prästmännen det därå belöpande fasta tillägget, inberäknat det nuvarande fasta tillägget utan därå belöpande dyrtidstillägg, med iakttagande av de i § 6 av kungörelsen den 20 juni 1924 stadgade begränsningar.

Det till de prästerliga emeriti utgående barntillägget å 15 kronor per kvartal synes böra nedsättas till det för statspensionärer gällande eller 12 kronor för kvartal.

Sedan Kungl. Maj:t därefter i proposition den 25 februari 1926, nr 180, med förslag till grunder för dyrtidstillägg under ecklesiastikåret 1926—1927 åt dels kyrkoherdar och komminstrar i nyreglerade pastorat samt åt kontraktsprostar och vissa extra ordinarie präster, dels ock innehavare av prästerliga emeritilöner föreslagit riksdagen godkänna vissa av dåvarande departementschefen, i anslutning till vad av ämbetsverken i deras ovan återgivna utlåtande anförts, förordade allmänna grunder för beviljande av dyrtidstillägg under ecklesiastikåret 1926—1927 till de prästmän, som finnas omförmälda i lagen den 30 augusti 1918 (nr 724) angående krigstidsunderstöd åt präster i nyreglerade pastorat samt åt vissa extra ordinarie präster och innehavare av prästerliga emeritilöner, anmälde riksdagen i skrivelse den 14 maj 1926, nr 223, att riksdagen godkänt ovan omförmälda allmänna grunder för beviljande av dyrtidstillägg under ecklesiastikåret 1926—1927 åt vissa närmare angivna prästmän, bland andra innehavare av prästerliga emeritilöner.

I anshutning härtill utfärdade Kungl. Maj:t den 18 juni 1926 kungörelser, dels, nr 287, om ändrad lydelse av §§ 2 och 3 i kungörelsen den 20 juni 1924 (nr 312) angående dyrtidstillägg åt kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat samt åt kontraktsprostar och vissa extra ordinarie präster, dels ock, nr 288, angående dyrtidstillägg åt innehavare av prästerliga emeritilöner.

Den 27 maj 1926 hava vidare kammarkollegiet och statskontoret avgivit sitt yttrande och förslag beträffande den andra av de i ovanberörda departementschefsskrivelse av den 25 januari 1926 omförmälda frågorna.

Ämbetsverken hava därvid till en början erinrat, att de i sitt gemensamma utlåtande den 6 februari 1926 föreslagit, att frågan om ordnandet av dyrtidstilläggen för ecklesiastikåret 1926—1927 skulle lösas på det sätt, att till emeriti utginge dels ett fast dyrtidstillägg och dels ett efter de reducerade grunderna och med underlag av såväl emeritilönen som det fasta tillägget beräknat procentuellt dyrtidstillägg samt att det fasta tillägget bestämdes till sådant belopp, att summan av de båda tilläggen motsvarade vad som enligt dittills gällande bestämmelser skulle hava utgått i ett efter de dåvarande grunderna beräknat procentuellt tillägg jämte det i förekommande fall utgående fasta tillägget. Genom en sådan anordning förmedlades också efter ämbetsverkens mening smidigt övergången till den i utsikt ställda förhöjningen av själva emeritilönen.

Härefter fortsätta ämbetsverken:

I anslutning till vad ämbetsverken sålunda yttrat torde förevarande fråga lämpligen böra för tiden efter ecklesiastikåret 1926—1927 ordnas på det sätt att prästerliga emeriti berättigas att även efter sagda år uppbära ett belopp motsvarande det föreslagna nya dyrtidstillägget, men förändrat till fast förhöjning av eller tillägg till emeritilönen.

Frågan om att i form av förhöjning av emeritilönerna bereda prästerliga emeriti kompensation för minskning i förmån till följd av förändrade grunder för beräkning av dyrtidstillägget är av beskaffenhet att kräva medgivande av såväl riksdagen som kyrkomötet. I ämnet erforderlig bestämmelse torde lämpligen böra meddelas genom lag. Det har synts ämbetsverken som bestämmelsens rätta plats vore i lagen om emeritilöner för präster, vilken lags 2 § borde erhålla ett ändrat innehåll. Denna ändring synes — med förebild från lagen om reglering av prästerskapets avlöning enligt vilken lag såväl de ordinarie prästernas löner som kontraktsprostarnas arvoden fördelas i grundbelopp och fyllnadsbelopp — kunna ske så att ifrågavarande förhöjning av emeritilönen lägges såsom fyllnadsbelopp till den nuvarande emeritilönen såsom grundbelopp. Summan av dessa båda belopp skulle alltså för framtiden bilda den prästerliga emeritilönen.

Omförmälda ändring medför behov av ändring även i emeritilönelagens 3 §. Det där omförmälda maximibeloppet 500,000 kronor bör givetvis förhöjas med ett belopp, motsvarande summan av de belopp, varmed de till nämnda maximum uppgående emeritilönerna komme att förhöjas. Av den vid ämbetsverkens utlåtande den 6 februari 1926 fogade uträkning, kol. 12, framgår att förhöjningen i fråga kan i medeltal beräknas till något mer än

13,20 % av emeritilönernas belopp. 13,20 % av 500,000 kronor är 66,000 kronor. Ett till 70,000 kronor (motsvarande 14 % av 500,000 kronor) avrundat belopp synes skäligen bära upptagas som förhöjning av sagda maximum, vilket alltså föreslås till 570,000 kronor.

I övrigt läser den föreslagna ändringen i 2 § emeritilönelagen icke påkalla någon ändring vare sig i sagda lag eller i kungörelsen den 8 november 1918 (nr 863) angående beredande av emeritilöner åt präster. Däremot torde krävas en omarbetning av kungörelsen den 20 juni 1924 (nr 313) angående dyrtidstillägg åt innehavare av prästerliga emeritilöner. Ämbetsverken framlägga förslag till sådan kungörelse.

Ämbetsverken hemställa slutligen, att Kungl. Maj:t tacktes
dels föreslå riksdagen och kyrkomötet antagande av lag om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141 s. 35) om emeritilöner för präster av viss, närmare angiven lydelse,

dels ock, i händelse av bifall till sagda förslag, föreslå riksdagen att godkänna vissa närmare angivna grunder för beviljande av dyrtidstillägg under ecklesiastikåret 1927—1928 åt innehavare av prästerliga emeritilöner.

Departement-
schefen.

Av den i det föregående lämnade redogörelsen torde framgå, att en förändring av grunderna för beräkning av de prästerliga emeritilönerna är nödvändig för att samma bestämmelser rörande dyrtidstillägg, som numera gälla för f. d. befattningshavare i statens tjänst, skäligen skola kunna göras gällande för innehavarna av emeritilöner.

Mot de av kammarkollegiet och statskontoret i detta hänseende gjorda förslagen har jag icke funnit något att erinra.

Såsom av ämbetsverken påpekats måste frågan, i den mån densamma avser viss ändring av lagen om emeritilöner för präster, underställas såväl riksdagens som kyrkomötets godkännande. Jag hemställer därför — med hänsyn tagen till det inom kort sammanträdande allmänna kyrkomötet — att frågan först måtte underställas dess prövning.

Föredraganden uppläser härefter förslag till lag om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141 s. 35) om emeritilöner för präster samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte genom skrivelse av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar inhämta kyrkomötets yttrande, huruvida kyrkomötet för sin del godkänner berörda lagförslag.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:
Gustaf Ödmann.

Bilaga.

Kungl. Maj:ts skrivelse till kyrkomötet angående lag om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141 s. 35) om emeritilöner för präster; given Stockholms slott den 23 september 1926.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 23 september 1926 vill Kungl. Maj:t härmed inhämta kyrkomötets yttrande, huruvida kyrkomötet för sin del godkänner härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141 s. 35) om emeritilöner för präster.

De till ärendet hörande handlingarna skola tillhandahållas kyrkomötet.

GUSTAF.

N. J. F. Almkvist.

Kyrkomötets underdåniga skrivelse, nr 35, i anledning av dels Kungl. Maj:ts förslag till lag om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141 s. 35) om emeritilöner för präster, dels ock två i ämnet väckta motioner.

(Kyrkolagsutskottets betänkande nr 30.)

TILL KONUNGEN.

Genom en den 23 september 1926 dagtecknad skrivelse, nr 9, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av skrivelsen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för förenämnda dag, förklarat sig vilja inhämta kyrkomötets yttrande, huruvida kyrkomötet för sin del godkände här nedan intaget förslag till lag om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141 s. 35) om emeritilöner för präster.

Lagförslaget är av följande lydelse:

FÖRSLAG

till

Lag om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141 s. 35) om emeritilöner för präster.

Härigenom förordnas att 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 om emeritilöner för präster skola hava följande ändrade lydelse:

2 §.

Emeritilön delas i grundbelopp och fyllnadsbelopp.

Grundbeloppet skall för ordinarie tjänst innehavare motsvara åttio procent av hans lön, beräknad till det belopp, vartill densamma bestämts vid löne-reglering, fastställd på grund av lagen om reglering av prästerskapets av-löning, eller, om sådan löne-reglering med avseende å tjänst innehavaren icke vunnit tillämpning, till det belopp, efter vilket avgift till prästerskapets änke- och pupillkassa senast utgått. Ej må dylikt grundbelopp understiga tretusentvåhundra kronor för kyrkoherde och tvåtusen kronor för kommi-nister, ej heller överstiga fyratusenfemhundra kronor; och skall, där grund-beloppet vid uträkning efter ovan angivna grund ej uppgår till jämnt tiotal kronor, detsamma höjas till närmast högre tiotal.

För extraordinarie präst skall grundbeloppet utgöra ettusenfemhundra kronor.

Fyllnadsbeloppet skall utgöra för ordinarie tjänst innehavare det belopp, som framgår av bifogade tab. A, och för extraordinarie präst fyrahundra-tjugutvå kronor.

3 §.

Med iakttagande därav att kyrkofonden eljest åliggande utgifter skola i främsta rummet bestridas samt att icke något år mer än femhundra-sjuttio-tusen kronor må användas till emeritilöner, bestämmer Konungen, huru tillgängliga medel skola, med hänsyn till olika klasser av tjänst innehavare, uppdelas i lämpligt antal emeritilöner.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1927.

I samband med Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande skrivelse har kyrko-mötet till behandling förehaft två i ämnet väckta motioner.

Sålunda har i motion nr 16 hemställts, att kyrkomötet ville för sin del antaga följande förslag till lag om ändrad lydelse av § 3 i lag om emeriti-löner för präster av den 9 december 1910.

§ 3.

»Med iakttagande därav, att kyrkofonden eljest åliggande utgifter skola i främsta rummet bestridas samt att icke något år mer än en miljon kronor må användas till emeritilöner, bestämmer Konungen, huru tillgängliga medel skola, med hänsyn till olika klasser av tjänst innehavare, uppdelas i lämp-ligt antal emeritilöner».

I motion nr 30 har föreslagits, att kyrkomötet behagade, med förnyande av 1925 års kyrkomötes underdåniga framställning i samma ärende, ingå till Eders Kungl. Maj:t med underdånig hemställan, att Eders Kungl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder för sådant tillägg till lagen om emeritilöner för

präster den 9 december 1910, att Eders Kungl. Maj:t må äga rätt att åt präst, som fyllt 70 år och därom framställer önskan, tilldela emeritilön, jämte eventuella åtgärder för sådan ändring av maximibeloppet ur kyrkofonden till emeritilöner, som må kunna finnas av behovet påkallad.

Kyrkomötet har vid granskning av det av Eders Kungl. Maj:t framlagda lagförslaget icke funnit något att mot detsamma erinra.

Vidkommande ovannämnda båda motioner vill kyrkomötet erinra därom, att 1925 års kyrkomöte i skrivelse nr 39 till Eders Kungl. Maj:t med anledning av vid nämnda kyrkomöte väckta motioner hemställde, det täcktes Eders Kungl. Maj:t vidtaga åtgärder för sådant tillägg till lagen om emeritilöner för präster den 9 december 1910, att Eders Kungl. Maj:t må äga rätt att åt präst, som fyllt 70 år och därom framställer önskan, tilldela emeritilön; jämte eventuella åtgärder för sådan ändring av maximibeloppet av kyrkofonden till emeritilöner, som må kunna finnas av behovet påkallad.

Enligt vad kyrkomötet inhämtat, har 1925 års kyrkomötes förenämnda hemställan icke blivit av Eders Kungl. Maj:t företagen till slutlig behandling.

Kyrkomötet finner syftemålet i båda de nu förevarande motionerna vara i hög grad behjärtansvärt. Kyrkomötet anser sig därför böra, jämsides med antagande av Eders Kungl. Maj:ts förslag, för sin del antaga ett lagförslag för tillgodoseende av de i motionerna önskade syftemålen, så vitt angår 3 § i nämnda lag.

Vad angår sistberörda syftemål har kyrkomötet vidtagit den modifikation av vad i motionen nr 16 äskas, att det maximibelopp, som bör stadgas för kyrkofondens utgifter till emeritilöner, må skäligen bestämmas till 750,000 kronor. Den ändring av 3 § i oförmälda lag, som erfordras för vinnande av detta ändamål, bör enligt kyrkomötets uppfattning förknippas med enahanda ändringar i 2 §, som i Eders Kungl. Maj:ts skrivelse föreslagits.

På grund av vad sålunda anförts får kyrkomötet anmäla, *dels* att kyrkomötet godkänt Eders Kungl. Maj:ts härovan intagna förslag till lag om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141 s. 35) om emeritilöner för präster, *dels ock* att kyrkomötet för sin del antagit följande

FÖRSLAG

till

**Lag om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910
(nr 141 s. 35) om emeritilöner för präster.**

Härigenom förordnas att 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 om emeritilöner för präster skola hava följande ändrade lydelse:

2 §.

Emeritilön delas i grundbelopp och fyllnadsbelopp.

Grundbeloppet skall för ordinarie tjänst innehavare motsvara åttio procent

av hans lön, beräknad till det belopp, vartill densamma bestämts vid löne-reglering, fastställd på grund av lagen om reglering av prästerskapets av-löning, eller, om sådan löne-reglering med avseende å tjänstinnehavaren icke vunnit tillämpning, till det belopp, efter vilket avgift till prästerskapets änke- och pupillkassa senast utgått. Ej må dylikt grundbelopp understiga tretusentvåhundra kronor för kyrkoherde och tvåtusen kronor för kommi-nister, ej heller överstiga fyratusenfemhundra kronor; och skall, där grund-beloppet vid uträkning efter ovan angivna grund ej uppgår till jämnt tio-tal kronor, detsamma höjas till närmast högre tiotal.

För extra ordinarie präst skall grundbeloppet utgöra ettusenfemhundra kronor.

Fyllnadsbeloppet skall utgöra för ordinarie tjänstinnehavare det belopp, som framgår av bifogade tab. A, och för extraordinarie präst fyrahundra-tjugutva kronor.

3 §.

Med iakttagande därav att kyrkofonden eljest åliggande utgifter skola i främsta rummet bestridas samt att icke något år mer än sjuhundrafemtio-tusen kronor må användas till emeritilöner, bestämmer Konungen, huru till-gängliga medel skola, med hänsyn till olika klasser av tjänstinnehavare, uppdelas i lämpligt antal emeritilöner.

Denna lag träder i kraft å dag, som Konungen bestämmer.

Stockholm den 3 november 1926.

Underdånigst.

Utdrag av protokollet över ekklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 januari 1927.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETERSSON, HELLSTRÖM, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG.

Förslag till lag om ändrad lydelse av 2

Departementschefen, statsrådet Almkvist anmäler kyrkomötets skrivelse den 3 november 1926, nr 35, i anledning av dels Kungl. Maj:ts förslag till lag om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141

s. 35) om emeritilöner för präster, dels ock två i ämnet väckta motioner, och anför därvid:

I sin nämnda skrivelse nr 35 har kyrkomötet anmält, att kyrkomötet *dels* godkänt ett av Kungl. Maj:t genom skrivelse den 23 september 1926, nr 9, kyrkomötets prövning underställt förslag till lag om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141 s. 35) om emeritilöner för präster, vilken lag skulle träda i kraft den 1 maj 1927, *dels ock*, i anledning av väckta motioner, för sin del antagit ytterligare ett förslag till lag om ändrad lydelse av nämnda författningsrum, avsett att träda i kraft å dag, som Konungen ägde bestämma.

Genom beslut den 26 november 1926 anbefalldes Kungl. Maj:t kammarkollegiet och statskontoret att gemensamt avgiva utlåtande över sistberörda, av kyrkomötet i anledning av väckta motioner antagna lagförslag.

Det sålunda infordrade utlåtandet har ännu icke inkommit, och kan med anledning härav frågan i denna del icke för närvarande upptagas till prövning.

Av den i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 23 september 1926 lämnade redogörelsen framgår emellertid, att en förändring av grunderna för beräkning av de prästerliga emeritilönerna är nödvändig för att samma bestämmelser rörande dyrtidstillägg, som numera gälla för f. d. befattningshavare i statens tjänst, skäligen skola kunna göras gällande för innehavarna av prästerliga emeritilöner.

Förslaget om de härför nödiga ändringarna i lagen om emeritilöner för präster hava vunnit kyrkomötets bifall, och torde nu jämväl riksdagens godkännande av samma förslag böra inhämtas.

Föredraganden uppläser härefter förslag till lag om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141 s. 35) om emeritilöner för präster samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, föreslå riksdagen att för dess del antaga berörda lagförslag.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:
Gustaf Breitholtz.

och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141 s. 35) om emeritilöner för präster.